

B I N N E N L A N D S E V E I L I G H E I D S D I E N S T

Maandoverzicht no. 6 - 1959

(Tijdvak 1-6-'59 t/m 30-6-'59)

I N H O U D

I. <u>Communisme Internationaal</u>	blz.1 - 8
De Italiaanse Communistische Partij (PCI) en haar beleidsproblemen.....	1
De verhouding tot de Nenni-socialisten	3
Tegenstellingen tussen de PCI en de PCF	5
Regionaal overleg o.m. met de CPN	8
II. <u>Activiteiten van de CPN en haar hulporganisaties</u>	9 -25
CPN-districts conferenties	10
Organisatie 12e Waarheidzomerfeest in Amsterdam	11
De Bruggroep; landelijke conferentie op komst	13
Vredesbeweging; actie in Nederland voor het Tweede Appel van Stockholm	15
De Sowjet-Russische tegenhanger van "Nederland-USSR" opgericht	17
Het ANJV en Nieuw Guinea	19
Vakbeweging; sociaal-economische eisen van de "EVC- 1958" bleken te "bescheiden"	21
Nederlandse metaalbewerders in Oost-Duitsland	22
WVV-acties contra de Euromarkt	23
Praag als centrum van de Vakverenigingsinternationales .	24
III. <u>Overige Groeperingen</u>	26 -28
De politieke deining rond het Sociaal Democratisch Centrum	26
IV. <u>Vreemdelingen</u>	29 -33
Moeizaam verenigingsleven van de Chinese groeperingen in Nederland	29

Agenda

Overzicht stakingen in juni 1959

HOOFDSTUK I - COMMUNISME INTERNATIONAAL

De Italiaanse Communistische Partij (PCI).

De crises, die het communisme internationaal heeft doorstaan na het in maart 1953 openvallen van Stalin's dwingend centraal leiderschap, hebben ook in West-Europa hun duidelijke sporen achter gelaten.

Voor wat de CP-en in dat deel van ons continent aangaat, werd in M.O. nr. 3/'59 enige aandacht besteed aan de recente politieke ontwikkeling binnen de Franse Communistische Partij. Thans zal worden ingegaan op gebeurtenissen, die meer speciaal de Italiaanse zusterpartij regarderen.

De politieke ontwikkeling in de Sowjet-Unie gedurende de laatste zes jaar is van veel invloed geweest op de gang van zaken binnen de PCI, de grootste communistische partij van West-Europa, die destijds nog over de twee miljoen leden telde. Het XXste congres van de CPSU, doch bovenal de "geheime" rede tegen Stalin, die Chroestsjow aan het slot daarvan op 24/25 februari 1956 hield, hebben ook in de PCI bijgedragen tot ingrijpende veranderingen.

Onder Togliatti's aanhang deden zich gedurende de laatste jaren vrij ernstige crisisverschijnselen voor. Er kwam in de top van de PCI verdeeldheid en aan de basis viel een aanmerkelijke vermindering waar te nemen van het totale aantal partijleden, dat inmiddels beneden de één en driekwart miljoen is komen te liggen.

Getoetst aan de normen van zusterpartijen als de PCF en de CPN, toont de PCI een opvallend gemis aan ideologische hardheid. Het "opportunisme" viert in de Italiaanse partij vaak hoogtij, al komt zij in haar soepel manoeuvreren niet terecht bij de opvattingen van het Joegoslavische revisionisme of andere "dissidentie", zoals de Deense beweging rond de oud CP-leider Larsen en de Nederlandse "Bruggroep".

Voor het optreden van de PCI zijn wel enige objectieve oorzaken aan te wijzen. De twee grote West-Europese communistische partijen, de PCI en de PCF, verschillen aanzienlijk door een zeer uiteenlopende binnenlandse politieke en economische situatie. Italië kent scherpere sociale tegenstellingen dan Frankrijk. In economisch opzicht is er bijvoorbeeld het contrast tussen het sterk geïndustrialiseerde en relatief welvarende Noord-Italië (waar de PCI veel

aanhang heeft) en het overwegend agrarische Zuiden, dat in feite een "achtergebleven" gebied is (waar de communisten hun minder invloedrijke positie hopen te versterken). In Zuid-Italië wordt de verpaupering onder de landarbeiders nog steeds in de hand gewerkt door heel en half-feodale verhoudingen, chronische werkloosheid en een nijpende overbevolking.

Men verwacht vooral in het Zuiden enig voordeel van de Euro-markt voor Italië. Hieruit is het mede te verklaren, dat de PCI op dit vraagstuk milder reageert dan andere communistische partijen, die tegen de gemeenschappelijke Europese markt internationaal fel van leer trekken. Het Italiaanse communisme ziet zijn invloed in het Zuiden nog toenemen, terwijl de aanhang elders in het land stationnair blijft of vermindert.

De PCI en de Nenni-socialisten

Voor de Italiaanse CP liggen de politieke verhoudingen anders dan voor haar zusterpartij in Frankrijk. De Franse socialisten (SFIO) weigerden na 1947 op principiële overwegingen verdere samenwerking met de communisten. In Italië bleef daarentegen een terstond na de tweede wereldoorlog gesloten politiek verbond tussen de PCI en de Nenni-socialisten (PSI) tot begin 1959 bestaan.

Aan het hoofd van de Italiaanse Communistische Partij staat al van het midden der twintiger jaren af de algemeen secretaris Palmiro Togliatti, eertijds professor in de filosofie. Deze intellectueel wordt wel een politieke "koorddanser" genoemd. Hij heeft van 1944/'45 af steeds geijverd voor een PCI-beleid, dat op de massa steunt. Het met de Nenni-socialisten gesloten pact schiep voor deze "massapolitiek" gunstige voorwaarden, al bracht dit samengaan met de PSI ideologische moeilijkheden met zich mede. De door Togliatti jegens de Nenni-socialisten betoonde soepelheid wakte bij buitenlandse communisten van meer orthodoxe gezindheid onbehagen.

Togliatti heeft jaren achtereen met grote behendigheid de gevaarlijkste klippen omzeild. Hij kreeg ook de kans in bepaalde gevallen blijk te geven van "principiële onverzoenlijkheid". Zo rekende hij in 1951 af met de "nationaal-communisten" in de partij (en   ). Van dit buiten de PCI gezette tweetal, dat slechts een bescheiden aantal medestanders had, was het

, die het door velen in de partij gehuldigde standpunt

afwees, dat de revolutie in Italië alleen met de hulp van de Sowjet-bajonetten kans van slagen had na een overschrijding van de Italiaanse grenzen door de Sowjet-legers. Een dergelijke critiek zou waarschijnlijk onder de huidige post-stalinistische verhoudingen in Italië niet tot een zo rigoreuze strafmaatregel hebben geleid. Het jaar 1951 kende echter ook in dit opzicht andere normen dan 1956 en de navolgende periode. Bij de kwestie - (en ruim vijf jaren nadien bij het verzet van een aantal Italiaanse communistische intellectuelen en kunstenaars) werd de "harde" kant van Togliatti's beleid zichtbaar.

Na de "anti-Stalin"-rede van Chroestsjow werd het bondgenootschap tussen de Italiaanse communisten en de Nenni-socialisten extra op de proef gesteld, omdat de PSI-leider veel scherper dan Togliatti op de schendingen van de "socialistische legaliteit" reageerde. Nenni pleitte voor een consequent doortrekken van de destalinisatie-lijn. Eerst de nasleep van de Hongaarse opstand van 1956 maakte het duidelijk, hoezeer de opvattingen van de Italiaanse communisten en die van hun socialistische partners uiteenliepen. Nenni had het gewapend optreden van het Sowjet-Russische leger tegen de Hongaren fel gelaakt. Togliatti bleek de Sowjet-interventie, ondanks vele slagen om de arm, uiteindelijk te billijken, terwijl bijvoorbeeld de leidingen van de PCF en de CPN dit ingrijpen onvoorwaardelijk toejuichten.

Hierin lag de aanloop naar de definitieve breuk van de PSI met de Italiaanse communisten. Deze kwam eerst in januari 1959 tot stand op het te Napels gehouden PSI-congres. Na een strijd van circa twee jaar tegen een pro-communistische minderheid in zijn partij trad Nenni daar als overwinnaar tevoorschijn.

De PSI heeft haar vertegenwoordigers in de CGIL, de communistisch geleide vakbeweging (die te vergelijken is met de invloedrijke CGT in Frankrijk) gehandhaafd. Nenni acht de "eenheid van actie" op sociaal terrein van te grote betekenis om haar prijs te geven. De samenwerking van de Nenni-socialisten met de communisten wordt om redenen van lokaal belang (burgemeestersverkiezingen etc.) in de gemeenteraden eveneens voortgezet. De weinig betekenende sociaal-democratische partij van , die reformistischer dan de PSI is, handhaaft een onverzoenlijker standpunt tegenover het communisme. Zij oefent maar geringe aantrekkingskracht op het gros der

arbeiders uit.

De affaire-----

Het verdwijnen van de partijveteraan uit de Italiaanse communistische gelederen is een kwestie die min of meer op zich zelf staat. was als vertrouwd partijfunctionaris een sleutelfiguur in de Oost-Westhandel, die de PCI veel gewin moet hebben opgeleverd. Hij maakte in 1947 namens de PCI de oprichting van het Kominform mede, waarover hij tien jaar later opzienbarende onthullingen in de wereldpers zou doen.

In de loop van 1956 keerde zich met grote heftigheid tegen de politieke "dictatuur" van Togliatti. Hij verweet de algemeen partijsecretaris een typisch stalinistische mentaliteit.

werd kort na het in december 1956 gehouden PCI-congres zonder vorm van proces buiten de partij gezet wegens zijn "verraderlijke" houding. Hem werd op grond van het gepleegde "verraad" zelfs het recht van hoger beroep onthouden. De aard van 's vergrijp is nimmer duidelijk geworden en houdt wellicht verband met de transacties in de Oost-Westhandel.

Dissidente geluiden op het partijcongres

Het VIIIste PCI-congres begon op 8 december 1956, dus in een tijd van grote internationale spanningen (Hongarije en Suez). Ondanks een straf doorgevoerde discipline brak er veel critiek los op de leiding, want niet alleen doch ook verschillende intellectuelen en kunstenaars gaven uiting aan hun diepe ontevredenheid met de gang van zaken in de partij. Verschillende sprekers verlangden maatregelen die een opbouw van het socialisme langs meer democratische weg zouden waarborgen, opdat de in de USSR en elders in het Sowjet-Russische blok gemaakte ernstige fouten zouden kunnen worden vermeden.

Vooraf het jonge communistische parlementslid maakte bezwaar tegen de wijze van toepassing van het democratisch centralisme in de PCI. Ruim een half jaar later trad deze opponent vrijwillig terug als volksvertegenwoordiger. Hij werd, ondanks zijn nogmaals fel geuite bezwaren, niet uit de PCI gestoten. (heeft zich later bij de partij van Nenni aangesloten). Waarschijnlijk werd de betrokkene met "zachtheid" bejegend omdat Togliatti

in die tijd alle belang had bij een mild beleid. Ook hier balanceerde Togliatti op de voor een communist gevaarlijke grens tussen "opportunistische" verzoenlijkheid en "orthodoxe" hardheid.

Incident in Moskou

Ofschoon de PCI zich steeds gebaseerd heeft op het marxisme-leninisme, deed de toepassing daarvan bij sommige zusterpartijen de overtuiging postvatten, dat Togliatti en een aantal zijner medewerkers steeds meer afgeden naar het "opportunisme". Vooral de Franse communisten, die een straffer partijregime kennen, hebben de vermeende afwijkingen met misnoegen waargenomen. Dit kwam in het bijzonder tot uiting bij de herdenking van de 40ste verjaardag der Oktoberrevolutie in november 1957 te Moskou. Zoals bekend werd over de "Verklaring van de twaalf communistische partijen" in de kring van de daar aanwezige delegaties van 64 communistische partijen gediscussieerd, waarbij de Fransman tegen de PCI en Togliatti persoonlijk ageerde. Hij gewaagde van een zekere neiging tot revisionisme en opportunisme waaraan z.i. revolutionnaire inspiratie ontbrak. kreeg daarbij steun van een "orthodoxe" communist als Soeslow, lid van het Sowjet-Russische partijsecretariaat.

Op hun beurt verweten de Italianen de PCF, met haar nauwelijks 300.000 leden, het contact met de arbeidersmassa verloren te hebben door haar "nutteloos sectarisme".

Sowjet-inspectie van de PCI

Het Frans-Italiaanse incident van november 1957, door toedoen van in Moskou veroorzaakt, heeft de leiding der CPSU waarschijnlijk nog eens extra waakzaam gemaakt t.a.v. de gang van zaken in de Italiaanse CP. In die periode van politieke verscherping binnen het internationale communisme wekte het soepele PCI-beleid kennelijk achterdocht bij leidende Russische figuren. Men zou de bevestiging daarvan kunnen afleiden uit de komst van een sterke CPSU-delegatie naar Italië, aangevoerd door , een der secretarissen van het centraal comité der CPSU, in het bijzonder belast met ideologische kwesties. Andere prominente partijfiguren wier taak het is de verbindingen met de communistische partijen

in het buitenland te onderhouden, zoals B.N. Ponomarjow,
en , maakten er mede deel van uit.

De in de PCI-pers gegeven verzekering, dat het hier een tegenbezoek gold, werd door niemand geloofd. De Sowjet-Russische delegatie heeft ongewoon lang, te weten van 13 februari tot 4 maart 1958, in verschillende Italiaanse partijmilieu's vertoefd. Bij de gevoerde besprekingen, die kennelijk het karakter van een "inspectie" hadden, zouden van Sowjet-Russische kant o.m. problemen van organisatorische en ideologische aard zijn aangeroerd. Deze gang van zaken moet bij de Italiaanse partijleiding wrevel hebben verwekt.

Het politieke getij werd in 1958 voor de Italianen gunstiger. De gebeurtenissen in Frankrijk -de val van de Vierde Republiek en de verkiezing van Generaal De Gaulle tot president van de Vijfde Republiek- hebben waarschijnlijk in aanzienlijke mate bijgedragen tot deze veranderde situatie. Voor Moskou moet het wel een bittere ervaring zijn geweest, dat de Franse communisten met hun krachtig georganiseerde partij deze ontwikkeling in hun land niet konden verhinderen.

Het gezag van de PCF moet daarenboven nog een flinke deuk hebben gekregen, speciaal tegenover de Italiaanse kameraden, toen de Fransen, uit vrees voor een verbod van hun partij, in december 1958/januari 1959 noodgedwongen de hulp van de PCI moesten inroepen voor het geval de Franse communisten door het regime De Gaulle in de illegaliteit zouden worden gedreven.

Toenemende PCI-invloed ten koste van de PCF

Togliatti heeft het zelf geenszins onder stoelen of banken gestoken, dat zijn persoonlijk prestige alsmede dat van de PCI internationaal aanmerkelijk zijn gestegen.

Met vertegenwoordigers van vele zusterpartijen had hij in januari/februari jl. het XXIste buitengewoon CPSU-congres bijgewoond. Daar in Moskou viel hem de eer te beurt, tijdens een officiële feestmaaltijd ter linkerzijde van Chroestsjow te mogen plaatsnemen, terwijl Tsjoe-En-lai, de vertegenwoordiger van communistisch China, aan diens rechterhand zat. Gemeten naar communistische maatstaf moet het door de Franse partijleiders - o.a. vertegenwoordigd door -wel als een vernedering zijn gevoeld dat nu de Italianen in hun plaats dit voorrecht genoten.

Het vroegere politieke aanzien van de PCF lijkt ook in menig ander opzicht te zijn ineengeschrompeld. Feitelijke aanwijzingen wettigen de veronderstelling, dat de Italiaanse partij -min of meer ten koste van de PCF- in het internationale veld een aantal een aantal taken van deze heeft overgenomen. In de eerste plaats geldt dit voor haar betrekkingen met verschillende communistische partijen in de landen rond het Middellandse zeebekken. Nog onlangs werd overleg gepleegd tussen de PCI en respectievelijk de CP'en van Spanje en Portugal. De Italiaanse bemoeienissen blijken zich ook oostwaarts, tot de zusterpartijen in Griekenland en de Arabische landen, uit te strekken.

x x x

Teruggekeerd in Italië gaf Togliatti voor een zeer uitgebreid partijgehoor verslag van zijn te Moskou tijdens het jongste CPSU-congres gevoerde besprekingen. Zijn rede toonde een zekere continuïteit met de uitspraken, die hij op het VIIIste PCI-congres van december 1956 t.a.v. de positie van de Sowjet-Unie en de CPSU had gedaan.

Volgens Togliatti had de Sowjet-Russische partij ingestemd met het standpunt over de "verschillende wegen naar het socialisme" en verklaard, dat de Sowjet-Unie en de CPSU binnen de thans bestaande socialistische wereldgemeenschap geen prijs stellen op de respectievelijke rol van "leidende staat" en "leidende partij". Het zou, zo zeide Togliatti thans o.m., een teken van onze passiviteit zijn onze successen te laten afhangen van de Sowjet-Russische vorderingen en overwinningen. Deze passage sloot goed aan op het door hem eind 1956 gestelde, dat er "noch een leidende staat noch een leidende partij" is. De communistische beweging behoorde echter zowel op nationaal als op internationaal plan verenigd te zijn, zo werd er destijds veiligheidshalve aan toegevoegd. Ook thans memoreerde Togliatti de bijzondere plaats die de Sowjet-Unie en de CPSU innemen, als eerste socialistische staat en als oudste communistische partij.

Tot op zekere hoogte strookt de activiteit van de Italiaanse partij met de huidige politieke oogmerken van Moskou. Togliatti komt als practicus stellig tegemoet aan Chroestsjow's verlangen om

zoveel doenlijk massa-politiek te voeren. Het is daarbij in de omgang met niet-communisten kennelijk toegestaan ruime concessies te doen. Togliatti vond het bijvoorbeeld nog onlangs nodig zijn streven naar de breedste samenwerking -tot en met de royalisten en neo-fascisten- te motiveren. Hij verzekerde, dat laatstgenoemden niet meer te vereenzelvigen zijn met dergelijke groeperingen van tien jaar geleden. Nenni, die bondgenootschappen van deze aard zelf om praktisch-politieke redenen evenmin schuwt, tikte Togliatti toch even op de vingers met de opmerking dat de neo-fascisten tien jaar geleden precies dezelfde politieke opvattingen huldigden als heden ten dage.

Regionaal overleg van CP'en

Zoals mede uit de op 1 en 2 april 1959 te Brussel gehouden conferentie van de zes communistische partijen van "Klein Europa" kon blijken, heeft de Italiaanse partijleiding een uitgesproken voorkeur voor regionaal overleg, d.w.z. voor besprekingen waaraan Moskou niet met een delegatie deelneemt, doch waarmede de CPSU in beginsel wel instemt. Zoals eerder gemeld, was daar ook de CPN met een delegatie aanwezig naast die van de CP'en uit België, Frankrijk, Italië, Luxemburg en West-Duitsland.

Het uitgegeven slotcommuniqué duidde op tamelijk grote meningsverschillen. De Italiaanse Communistische Partij moet op deze regionale conferentie op vrij veel verzet zijn gestuit. De PCI zou de meeste van de daar vertegenwoordigde zusterpartijen niet hebben kunnen overtuigen van de noodzaak om het negatieve karakter van hun oppositie tegen de Gemeenschappelijke Markt te vervangen door een positieve stellingname. De PCI had voorgesteld om elk der CP'en een nationaal economisch program te laten opstellen.

Aangenomen kan worden, dat de CPN, die vanouds bezwaar heeft gehad dat de PCF in het verleden voor de West-Europese partijen als een soort politieke waakhond van de CPSU optrad, er nog altijd de voorkeur aan geeft rechtstreeks met Moskou overleg te plegen.

Hieruit kan worden afgeleid dat de CPN evenmin gelukkig is met de door de PCI voorgestane regionale methode.

HOOFDSTUK II - ACTIVITEITEN VAN DE CPN EN HAAR HULPORGANISATIES.

De CPN en de Bruggroep.

Agitatie tegen militaire samenwerking met de USA.

"De Waarheid" blijft voortgaan te ageren tegen alles wat er toe kan bijdragen de militaire kracht van het Westen te versterken. Haar redactie richt zich hierbij in het bijzonder tegen de NAVO, de herbewapening van West-Duitsland en de vestiging van wapendepôts en raketbases in West-Europa.

De begin mei 1959 tussen de USA en Nederland gesloten overeenkomst tot militaire samenwerking op atoomgebied gaf aan deze campagne een nieuwe impuls en leverde stof op voor een reeks beschouwingen onder agitatorische koppen als: "Weg vrijgemaakt voor A-basis Amerikanen in Nederland"; "A-wapen-accord met de USA in strijd met de grondwet", "CPN-fractie overweegt interpellatie over Atoomverdrag" en "Atoomverdrag moet in parlement komen".

In verband met het besluit van Frankrijk om - voorlopig - geen Amerikaanse "atoomladingen" op Frans gebied toe te laten, wordt gesteld, dat de Nederlandse regering aan de Amerikanen toestaat wat hun door Frankrijk wordt geweigerd. Het CPN-dagblad uit de vrees dat de Verenigde Staten, op grond van het nieuwe verdrag, althans een deel van de eventueel uit Frankrijk terug te trekken vliegtuigen, inclusief de "atoomladingen", in Nederland zullen willen stationeren.

Ook in deze zal de partij het niet bij de agitatie in haar dagblad laten. De waarnemend algemeen secretaris Harry Verhey verklaarde medio juni in een openbare vergadering te Amsterdam, dat er een felle, alles omvattende campagne nodig is om dit verschrikkelijke gevaar (kernwapens in ons land) af te wenden. De actie hier tegen is z.i. een waarlijk nationale zaak tegen een nationale dreiging. Het moet een actie worden van allen voor allen. Wij, communisten, willen met een ieder samenwerken, die er vóór is dat Nederland een levende natie blijft. Doch daarvoor zal op ongekend massale wijze tot uitdrukking moeten worden gebracht dat dit verdrag niet mag doorgaan. De campagne zal handtekeningen-acties dienen te omvatten, maar ook het sturen van telegrammen en het bezoe-

ken van Kamerleden en verder alle mogelijkheden om tot die massale uiting te komen, zo weidde Verhey nader uit.

Marcus Bakker verzocht reeds op 14 mei jl. na de eerste berichten over het sluiten van het verdrag, aan de Minister van Defensie te worden ingelicht over doel en inhoud daarvan.

Op 17 juni stond de Tweede Kamer aan Bakker toe de Kegering in verband met de overeenkomst te interpellieren, waarvoor als datum 7 juli werd bepaald.

Het laat zich aanzien dat de organisatie en uitvoering van deze campagne zijn toevertrouwd aan de voor dit doel meest geeigende CPN-mantelorganisatie t.w.: de Nederlandse Vredesraad (NVR). De actie van de NVR wordt in hoofdstuk III van dit overzicht nader besproken.

Districtsconferenties.

Op de districtsconferenties, die aan het 19e partijcongres (kerstmis 1958) voorafgingen, had normaliter de verkiezing van nieuwe districtbesturen moeten plaats vinden. Deze werd op last van het partijbestuur verschoven naar de districtsconferenties, die binnen niet al te lange tijd na het congres moesten worden gehouden. De meeste districtbesturen begonnen daarom in de loop van het voorjaar met het treffen van voorbereidingen. Na de verkiezingsuitslag op 12 maart 1959, die op het partijkader een deprimerende uitwerking had, achtte het partijbestuur het kennelijk beter de districtsconferenties naar latere datum te verschuiven. De besturen kregen dan ook de wens die bijeenkomsten tot het komende najaar, althans tot na de zomervacaties uit te stellen.

Alleen die van de districten Noord-Holland-Noord, Rotterdam en Amsterdam vonden - uiteraard met instemming van het partijbestuur - doorgang en wel respectievelijk op 24 mei, 6 en 7 juni en 27 en 28 juni.

Zoals verwacht vormde de uitvoering van het besluit van het 19e partijcongres betreffende het werken in de vakbeweging (in het bijzonder in het NVV) en de eenheid van actie de hoofdschotel van de beraadslagingen in deze conferenties van de districten Noord-Holland-Noord en Rotterdam. Zij werden onder het waakzaam oog van een partijbestuurder gehouden. Wordt in vergaderingen op lager niveau - bijv. van partijafdelingen - nog wel eens twijfel geuit aan

mogelijkheden om het betreffende congresbesluit uit te voeren, de beide conferenties toonden een tegenovergesteld beeld. Algemeen was men van gevoelen dat reële kansen voor het werken van de communisten in het NVV en voor een uiteindelijke fusie van de EVC met het NVV voorhanden waren.

Op de conferenties vond de verkiezing van een nieuw districtsbestuur plaats voor Noord-Holland-Noord bestaande uit 17 en voor Rotterdam uit 23 leden. De beide vergaderingen volgden hierbij trouw de voordracht van de zgn. "candidaatsbesprekingscommissie". Er zijn geen opvallende verschuivingen of veranderingen. De verdeling der functies zal eerst later plaats vinden.

Critiek op de partijleiding als geheel werd in geen van beide conferenties uitgebracht. Voorzover toch critiek geuit werd gold zij door het district gestelde bestuursandidaten persoonlijk. Een van hen, de kort vóór de conferentie nog tot landelijk secretaris van de ABWB(EVC-1958) gekozen EVC-er , werd als gevolg van tegen hem geuite bezwaren niet tot lid van het bestuur van het district Rotterdam herkozen.

De Amsterdamse conferentie zal in het volgend maandoverzicht (juli/augustus 1959) worden besproken.

Het 12e Waarheidzomerfeest.

Voor het organiseren van het 12de Waarheidzomerfeest stelde het partijbestuur een "Zomerfeestcommissie" in, die in de loop van april haar werkzaamheden heeft aangevangen. CPN-bestuurder

, gemeenteraadslid in Amsterdam, is met de leiding van deze commissie belast.

Het partijbestuur besloot voorts, dat het komende Waarheidzomerfeest in het teken zal staan van het op 12 april jl. officieel herdachte 40-jarig bestaan van de partij.

Volgens de aankondigingen zal het programma/1959 dat van alle voorgaande zomerfeesten overtreffen. Zo zou men er in geslaagd zijn een Engels folkloristisch gezelschap "The Old England Skifle Boys" te engageren en voorts een "Surinaamse dansgroep". Deze laatste omvat mogelijk een aantal in Amsterdam woonachtige Surinamers. Voorts worden inzendingen verwacht uit de DDR, Tsjechoslowakije, Roemenië en Hongarije. De Engelse en Belgische partijdagbladen, resp. "The Daily Worker" en "De Rode Vaan", zullen elk met een stand vertegen-

woordigd zijn.

Ook verschillende CPN-districten en/of afdelingen komen met een eigen stand. Evenals andere jaren zullen verder het ANJV, de NVB, Nederland-USSR en het weekblad "Uilenspiegel" aanwezig zijn. De communistische boekhandel Pegasus komt vermoedelijk met een Chinees getinte inzending en met een autogrammen uitdelende auteur in de persoon van de partijbestuurder Theun de Vries.

Op het terrein zal een groter aantal kermisattracties worden opgesteld dan bij vorige feesten het geval was. Zoals gebruikelijk zullen er talloze eet- en drinkstalletjes worden ingericht.

Voor veteranen, die 30 jaar of langer lid van de CPN zijn, zal op het feestterrein een speciale bijeenkomst worden belegd, waarin zij op een of andere wijze gehuldigd zullen worden. Aan hen zal bij die gelegenheid een speciaal ontworpen oorkonde worden overhandigd.

Een eigen toneelgroep zal een spel opvoeren, gebaseerd op het veertig jarig bestaan van de communistische beweging in Nederland.

Aan alle deelnemende gezinnen of alleenstaande personen zal een billijke herkenning - vermoedelijk in de vorm van een tegel - worden aangeboden.

De totale kosten van het 12e Waarheidzomerfeest zijn voorlopig begroot op f 11.000.-. Vermoedelijk is daarin slechts een klein bedrag voor arbeidslonen opgenomen. De CPN-leiding hoopt namelijk wederom een beroep te doen op de vakbekwame lieden in haar rijen, die vorig jaar vrijwel de gehele opbouw voor hun rekening hebben genomen.

De kosten van het feest worden bestreden uit de opbrengst van de entreegelden (f 0,75 per persoon; kinderen beneden de 14 jaar hebben gratis toegang), uit de pachtgelden van de standplaatsen voor handelaars in eet- en drinkwaren en uit de opbrengst van de in omloop gebrachte Zomerfeest-sluitzegels. De inkomsten zullen waarschijnlijk de uitgaven niet geheel dekken zodat de CPN evenals andere jaren het ontbrekende bedrag zal moeten bijpassen.

Commentaar.

Het aantrekkelijk maken van het Waarheidzomerfeest is voor de organisatoren een steeds moeilijker opgave. Voor het opdoen van nieuwe ideeën stuurde de zomerfeestcommissie een tweetal leden naar de AVRO-landdag, die dit jaar in Apeldoorn werd gehouden. Zoals bekend heeft "De Waarheid" in september vorig jaar aan het zomerfeest

van "l'Humanité", het Franse partijdagblad deelgenomen. De ervaringen aldaar opgedaan zullen zonder twijfel bij de organisatie van het eigen feest te nutte worden gemaakt.

De partijleiding acht het noodzakelijk dat het 12e Waarheidszomerfeest niet alleen een waar volksfestijn maar ook een politieke getuigenis zal zijn nl. een landelijke demonstratie voor het streven van de CPN en van solidariteit met de eigen krant.

De Bruggroep.

In bijna alle plaatselijke afdelingen van de Bruggroep zijn de vergaderingen gehouden, waarin de aanhangers zich over het al of niet oprichten van een nieuwe partij konden uitspreken. Het voorstel tot het vormen van een eigen partij werd in verreweg de meeste afdelingen unaniem aanvaard. De stemming was zo algemeen vóór het oprichten van een nieuwe partij dat het minderheidsrapport niet of nauwelijks werd besproken.

Een aanmerkelijk aantal vergaderingen gaf de groepsbesturen opdracht bij de landelijke leiding aan te dringen op het betrachten van spoed met het beleggen van de conferentie waarin over het oprichten van een nieuwe partij zal worden beslist. In enkele gevallen werd het houden van zo'n bijeenkomst binnen één maand verlangd.

Het belangrijke "overkoepelend" bestuur van het "gewest" Amsterdam oefende mede druk uit op de landelijke leiding door het aannemen van een motie. Daarin worden de verzoeken van de diverse afdelingen om spoed te betrachten ondersteund.

In "De Brug" no. 2 - 1959 wordt daarvan breeduit melding gemaakt. Deze op de landelijke leiding uitgeoefende druk is bij de meerderheid blijkbaar niet onwelkom. Er gaan zelfs stemmen op nog in de eerste helft van juli een landelijke conferentie te houden waarop de beslissing omtrent de vorming van de nieuwe partij zou moeten vallen en zo mogelijk een voorlopig partijbestuur zou moeten worden gekozen.

Buitenlandse reizen.

De "ontspanningsreizen" van prominenten uit de CPN, die reeds in april op bescheiden schaal waren aangevangen, vonden in de maanden mei en juni op ruimere schaal voortgang.

Gerrit Blom, lid van het Amsterdamse CPN-districtsbestuur, tevens landelijk functionaris van "Verenigd Verzet", keerde in gezelschap van zijn echtgenote op 6 juni in Nederland terug na een verblijf buitenslands van anderhalve maand. Op 25 april waren zij reeds naar de Sowjet-Unie vertrokken.

Het lid van het dagelijks bestuur der CPN Joop Wolff en zijn vrouw, die 24 mei met vakantie naar de USSR waren afgereisd, zetten 26 juni weer voet op Nederlandse bodem.

Nog niet in ons land teruggekeerd zijn de algemeen partijsecretaris Paul de Groot en zijn echtgenote. Zoals gemeld vertrokken zij 30 mei naar het "socialistische vaderland".

Op 31 mei en 2 juni begonnen de partijbestuursleden en , vergezeld van hun echtgenoten hun vakantie respectievelijk naar Tsjechoslowakije en Hongarije. Beide echtparen arriveerden 29 juni jl. weer per vliegtuig in Nederland.

Het lid van het dagelijks bestuur der CPN ver- trok op 10 juni met zijn vrouw per Scandinavië-Express naar Duitsland. Zij waren in het bezit van visa voor Polen, zodat zij aldaar waarschijnlijk hun vakantie doorbrengen.

Twee leden van het partijbestuur Henk Hoekstra en hebben blijkens een bericht in "De Waarheid", de CPN vertegenwoordigd op het 15e congres van de Franse Communistische Partij, dat van 24-28 juni te Ivry bij Parijs werd gehouden.

Gerben Wagenaar (Bruggroep) bracht op 8 juni een eendaags bezoek aan Kopenhagen, waarschijnlijk voor een bespreking met de oppositiegroep van ,

* * *

Vredesbeweging

Na de herdenking van het 10-jarig bestaan

Een nieuw Appèl van Stockholm

In de communistische vredesbeweging denkt men met zekere weemoed aan het jaar 1950, toen het eerste Appèl van Stockholm werd gelanceerd. De oproep tot uitbanning van atoomwapens leidde tot een campagne, die in omvang en betekenis ver uitging boven alles wat de vredesbeweging nadien heeft gepresteerd. Alleen in Nederland al verzamelde men een half miljoen handtekeningen bij de die periode georganiseerde petitionnementscampagne. Ofschoon destijds wellicht velen meer dan eenmaal op de lijsten uitdrukking gaven aan hun bezwaren tegen het gebruik van de atoombom, was de actie een groot succes voor de jonge beweging.

Negen jaar later is de situatie ingrijpend gewijzigd. De vredesbeweging heeft niet meer het oude élan. Haar nauwe gebondenheid aan de communistische partijen betaalde zij met het verlies van vele niet-communistische medewerkers. Wie al geen achterdocht koesterde tegen de werkelijke bedoelingen der leiders, werd toch niet geestdriftig voor de dikwijls verpolitiekte slogans, waarmee de massa moest worden bewerkt. Jaar in jaar uit gingen de "vredesstrijders" op pad om slechts een schamel resultaat te boeken. Er deden zich ernstige vermoeidheidsverschijnselen voor. Zij traden onmiskenbaar aan de dag bij de campagne tegen de vestiging van raket-bases in Nederland, waarvoor men in een jaar tijds (van voorjaar 1958 tot lente 1959) moeizaam slechts 60.000 handtekeningen bijeen schraapte.

Stockholm 1959 is in zekere zin een poging om de "oude tijd" te doen herleven. Het tweede Appèl roept alle mensen van goede wil op zich aan te sluiten bij de "redelijke" eis de proeven met kernwapens definitief stop te zetten, de atoomwapens af te schaffen en de (tegenover elkaar staande) strijdkrachten door een gedemilitariseerde zône, in het bijzonder in het hart van Europa, van elkaar te scheiden.

Actie in Nederland

De communisten in Nederland koesterden het plan de actie voor

het Tweede Appèl krachtig in te zetten. De inleidende agitatie van partijzijde is hiervoren reeds gemeld. De vredesbeweging, in casu het Amsterdamse vredescomité, organiseerde op 29 juni in de hoofdstad een "mobilisatievergadering" onder het motto "Genève moet slagen".

De partij en de vakbeweging (EVC-'58), alsmede de communistische comités voor oud-gevangenen van de concentratiekampen Buchenwald en Auschwitz hadden aan de voorbereiding van deze bijeenkomst in "Bellevue" hun medewerking verleend. Hier en daar was er, volgens het partijdagblad, in bedrijven en op bouwwerken in Amsterdam over gesproken. Het CPN-districtsbestuur in Amsterdam had de partijleden opgeroepen de vergadering bij te wonen, omdat de organisatoren een massale opkomst als noodzakelijke voorwaarde voor het welslagen van de campagne beschouwden. Circa 700 personen gaven, volgens "De Waarheid", door hun tegenwoordigheid blijk van hun actieve belangstelling.

De Nederlandse Vredesraad voerde de regie. Er traden geen sprekers op buiten die uit de kring der mantelorganisaties, wshalve geen "wanklank" werd gehoord. De bijeenkomst zond een telegram aan de Tweede Kamer der Staten Generaal, waarin verzocht wordt het atoom-verdrag met Amerika af te wijzen en alles te doen om de conferentie van Genève te laten doen slagen.

Stopzetting van de atoomproeven, beëindiging van de koude oorlog, oplossing van het Duitse vraagstuk en erkenning van de Duitse Democratische Republiek, dit alles was volgens de sprekers nodig om een oplossing te vinden voor de bestaande geschillen en een vernietigende oorlog te voorkomen.

Voorgesteld werd naar Genève delegaties van bedrijfsarbeiders, vrouwen en oud-gevangenen te zenden. Voor het bijeenbrengen der reisgelden zou men een inzameling houden in buurten en op bedrijven.

, lid van de Nederlandse Vredesraad, gaf een ooggetuigeverslag van de op 28 juni 1959 door het Britse vredescomité in Londen georganiseerde "Mars voor het leven - tegen de atoomdood". Naar dit voorbeeld moest volgens stemmen uit de vergadering ook in de hoofdstad van Nederland een demonstratie worden gehouden, bijvoorbeeld op de Dam.

Ofschoon de vergadering openbaar was, droeg zij eigenlijk het karakter van een "werkersbijeenkomst". Het voornaamste doel was een aantal actie-voorstellen te deponeren, die later moeten worden uitgewerkt. De aanwezigen werden als het ware voorzien van argumenten, die zij bij hun optreden onder de massa zullen kunnen gebruiken. Hoewel de actie op Amsterdam is geconcentreerd, zal zij volgens de initiatiefnemers niet tot de hoofdstad beperkt mogen blijven. Het ligt in het voornemen een landelijke campagne te organiseren, waarvan de eerste resultaten al bekend zouden moeten zijn op 13 juli, de datum waarop de conferentie van de vier Ministers van Buitenlandse Zaken in Genève zal worden hervat.

Inmiddels zond de Nederlandse Vredesraad daar een boodschap heen, waarin de wens tot uitdrukking is gebracht, dat het overleg een sfeer van goede wil zal scheppenteneinde het werk van "de topconferentie" te vergemakkelijken.

Culturele samenwerking

"Vereniging USSR-Nederland", opgericht in Moskou

Sinds december 1957 zijn in de Sowjet-Unie op bilaterale grondslag 27 verenigingen in het leven geroepen, die vriendschap en culturele verbanden met het buitenland nastreven. Aan het eind van deze lange reeks komt thans de "Vereniging USSR-Nederland". De oprichting daarvan kreeg haar beslag na langdurige voorbereiding en herhaald uitstel. De oorspronkelijke oprichtingsplannen dateren reeds van mei 1958. "De Waarheid" van 24 juni 1959 heeft in grote opmaak een verslag gepubliceerd van de onlangs in het "Huis van Vriendschap" te Moskou gehouden oprichtingsvergadering.

Voor deze gelegenheid werd een feestelijke bijeenkomst georganiseerd door de Unie van Sowjet-verenigingen van vriendschap en culturele betrekkingen met het buitenland, een overkoepelende organisatie. Schaakmeester , die tot voorzitter van de nieuwe vereniging is benoemd, memoreerde wat in het verleden zowel in Nederland als in de Sowjet-Unie reeds voor de toenadering tussen beide volkeren werd gedaan.

Nadat door verscheidene sprekers de hoogste lof was toegezwaaid aan de hoog ontwikkelde landbouw in Nederland en de

moedige strijd van de Nederlanders in de tachtigjarige oorlog (!), sprak de le secretaris van de Nederlandse Ambassade in Moskou, Drs. , een dankwoord. De Sowjet-Russische autoriteiten hadden hem op het podium een plaats gegeven temidden van het initiatiefcomité, zodat het de schijn had dat de vereniging met medewerking of althans met de volledige instemming van de Nederlandse diplomatieke vertegenwoordiging was opgericht. (Dit was ook bij de oprichting van de andere bilaterale vriendschapsverenigingen de gebruikelijke procedure. Deze westerse vertegenwoordigers konden zich hieraan niet onttrekken zonder inbreuk op de diplomatieke beleefdheid te maken.)

De bijeenkomst werd gesloten met een "concert", dat naast typisch Russische zang en dans ook enkele Hollandse liedjes zoals "Klein vogelijn op groene tak" deed klinken.

Tot de oprichters der vereniging behoren o.a. de ex-ambassadeur der Sowjet-Unie in Nederland, Kirsanow en de directeur van de sterrenwacht bij Leningrad, .

Het bestaan van deze vereniging maakt het de Sowjet-autoriteiten thans mogelijk zich voortaan ook tegenover Nederland te beroepen op culturele uitwisseling op voet van gelijkwaardigheid. Aangezien de activiteit van de Vereniging "USSR-Nederland" niet alleen van technische maar ook van cultureel-politieke factoren afhankelijk is, wordt betwijfeld of er op korte termijn veel zal veranderen.

Jeugdbeweging

"De Brug" over festivalaangelegenheden

Een artikel in het orgaan van de Bruggroep geeft een visie op het karakter van het Wereldjeugdfestival. De schrijver critiqueert het beleid van het huidige Nederlands Festivalcomité. Volgens hem waren de Wereldjeugdfestivals aanvankelijk bedoeld periodiek door de jeugd over de gehele wereld uitdrukking te laten geven aan de vaste wil tot internationale verbondenheid. Dit streven is z.i. volkomen getorpedeerd door de komst van de koude oorlog.

Het eerste Wereldjeugdfestival (Praag 1947) had nog het best beantwoord aan de oorspronkelijke opzet, omdat vele landen er met volkomen representatieve delegaties aan hadden deelgenomen. De latere festivals toonden echter een geheel ander karakter. Naast grote feestelijke bijeenkomsten, waar jongeren uit verschillende landen elkaar ontmoetten, vonden demonstraties plaats die geheel pasten in de techniek van de koude oorlog. Het festival in Berlijn in 1951 betekende evenwel een keerpunt. Van toen af werd de vreedzame coëxistentie het hoofdthema.

Ten aanzien van de blijvende resultaten der festivals merkt de schrijver op, dat deze zeker niet overeenkomstig de verwachtingen van de organisatoren zijn. Correspondenties met nieuwe vrienden in de Sowjet-Unie, door deelnemers uit verschillende landen vol goede moed begonnen, zijn als regel op korte termijn doodgelopen.

De schrijver in "De Brug" vraagt zich af of bij het Nederlands Festivalcomité wel de ernstige wil bestaat tot het samenstellen van een representatieve delegatie naar het a.s. festival, gezien het feit dat aanhangers van De Brug geruisloos uit het comité zijn verwijderd. Een ieder, die in staat is aan het festival deel te nemen, dient erop toe te zien dat in de Nederlandse delegatie geen discriminatie wordt toegepast.

ANJV-protestactie

De Tweede Kamer behandelde op 16 juni een regeringsvoorstel tot wijziging van de dienstplichtwet ten gunste van de uitzending van dienstplichtige militairen naar Nieuw Guinea. Deze zaak heeft sterk in de critische belangstelling van de ANJV-leiding gestaan.

Een artikel gericht tegen het aanvaarden van dit voorstel verscheen in "De Waarheid" van 4 juni, ondertekend door als vice-voorzitter van het Algemeen Nederlands Jeugd Verbond.

Op de Nederlandse jeugd in het algemeen en op de leden van enkele bij name genoemde organisaties in het bijzonder, werd daarin een klemmend beroep gedaan de stellingname van het ANJV daadwerkelijk te steunen.

Op 6 en op 13 juni organiseerde het ANJV in Amsterdam protestbetogingen, waarin spandoeken werden meegevoerd. Een aantal jongens

en meisjes versperde gedurende de tweede betoging de rijweg op de Dam en bracht zodoende het verkeer gedurende 10 minuten tot stilstand. In spreekkoren werden leuzen aangeheven. Onder de omstanders werd een manifest verspreid, waarin tot vriendschap met Indonesië is opgeroepen. De politie hield twee der betogers aan.

Vrouwenbeweging

NVB-stertocht naar Haarlem

Aan de traditionele stertocht van de Nederlandse Vrouwenbeweging, dit jaar op 23 juni gehouden, namen volgens "De Waarheid" 1300 vrouwen deel. Plaats van samenkomst was Haarlem. Het gezelschap heeft daar eerst een bezoek gebracht aan de erebegraafplaats van gevallen verzetstrijders uit de jaren 1940-'45. De deelnemers voerden spandoeken mee met leuzen voor een atoombomvrije zône in Europa, vriendschap tussen de Indonesische en Nederlandse vrouwen etc.

Tijdens een bijeenkomst in het Haarlemse Concertgebouw las de voorzitter van de NVB, _____, begroetingstelegrammen voor van de Internationale Democratische Federatie en van de vrouwenbeweging in de DDR.

De secretaresse van de NVB, Annie van Ommeren-Averink, hield vervolgens een rede waarin respectievelijk werden besproken het gevaar van de uitrusting van West-Duitsland met atoomwapens, de noodzaak van een regeling van het Duitse vraagstuk ten behoeve van de wereldvrede en de verslechtingen van het levenspeil in Nederland. Voorts sprak zij zich namens het hoofdbestuur van de NVB tegen de uitzending van dienstplichtigen naar Nieuw Guinea uit.

Een operazangeres, een accordeoniste en een Spaans danspaar werkten mee aan het feestprogramma. De in Zaanse CPN-kringen bekende _____ trad hierbij op als conferenciëre.

Vakbeweging

EVC-1958 een slag achter

De EVC-1958 conformeerde zich in mei aan het oordeel van het buitengewoon NVV-congres, dat zich voor een algemene loonronde van 4% had uitgesproken. Hoewel dit percentage op EVC-vergaderingen te laag werd geacht (verwacht werd dat met name de havenarbeiders erg lauw zouden reageren op een eis van slechts 4%), hield de leiding van de EVC-1958 koppig vast aan de looneis die, naar zij meende, door het NVV zou worden verdedigd. De EVC-1958 wilde zeer duidelijk in het kielzog van het NVV varen teneinde op die wijze een schijn van eenheid te suggereren.

Begin juni zond het secretariaat van de EVC-1958 een adres aan de Tweede Kamer (zie "De Waarheid" van 4 juni en het laatst verschenen "Strijdend Nederland"), waarin als eerste desideratum werd gesteld: het onmiddellijk doorvoeren van een algemene loonronde van 4%, annex een prijzenstop.

Enige tijd daarna maakte de bij de EVC-1958 aangesloten bedrijfsbond van metaalarbeiders nog eens dezelfde eis kenbaar in een brief aan de Minister-President, mede in verband met de op stapel staande afsluiting van een nieuwe CAO voor de metaalbewerders per 1-7-1959. Nog op vrijdag 12 juni maakte "De Waarheid" hiervan gewag. Nauwelijks drie dagen later, t.w. maandag 15 juni, wist de dagbladpers te melden, dat de metaalbewerdersbonden van NVV, KAB en CNV eensgezind een verhoging der CAO-lonen met 5½% voorstaan ongeacht het verwerken van de huurcompensatie daarin.

Een week later bracht de pers het bericht dat de Scheepvaartvereniging Noord en-Zuid met vertegenwoordigers van de Nederlandse Bond van Vervoerspersoneel (NVV) per 4 juli 1959 een loonsverhoging van 7% (in de vorm van een tariefsdervingstoeslag) waren overeengekomen.

Hieruit blijkt wel hoe slecht de EVC-1958 in feite geïnformeerd is. Het tot dusver ongekende geval heeft zich nu voorgedaan, dat de communistische vakbeweging minder vroeg dan de erkende vakorganisaties. De EVC-1958 heeft zich met haar jongste tactiek zelf in een lastige positie gebracht. Het zal haar thans moeilijk

vallen de genoemde percentages zonder meer ontoereikend te noemen. De ABT -de bij de EVC-1958 aangesloten transportbond- heeft er inmiddels al iets op gevonden. In een pamflet wordt de 7% loonsverhoging in de havens gekenschetst als een "inlopen van een lang bestaande achterstand".

Nederlandse metaalarbeiders in de DDR

In het maandoverzicht nr 2/59 werd medegedeeld dat begin februari omstreeks 90 Nederlandse arbeidskrachten, voornamelijk uit Rotterdam en omgeving, in groepsverband naar Oost-Duitsland waren vertrokken om aldaar op de "Warnowwerft" te Warnemünde bij Rostock te gaan werken. Deze uitzending was georganiseerd door de firma _____ te Rotterdam.

Na het eerste contingent ter sterkte van 90 man volgden nog enkele kleinere groepjes. Daartegenover werden meerdere arbeiders wegens ongeschiktheid ontslagen. Sommigen namen tijdens hun verblijf in Nederland (om de 5 weken 5 dagen) eigener beweging ontslag. Anderen kwamen voor hen in de plaats.

Medio juni bleken nog circa 65 Nederlanders in dienst van _____ te Warnemünde te zijn, in hoofdzaak voor het leggen van buizen en het verrichten van laswerk op de in aanbouw zijnde schepen. Zij vormen slechts een fractie van de circa 8000 aldaar werkzame Duitse arbeidskrachten. Van de Nederlandse metaalarbeiders zijn enkele communist. Zij hebben zich wel op hun politieke overtuiging laten voorstaan en beschouwden zichzelf als de geëigende figuren om klachten e.d. voor te brengen. De in dit opzicht actiefste persoon is echter in juni wegens eigenmachtige terugkeer naar Nederland door _____ ontslagen. Of en zo ja in hoeverre de Nederlandse werknemers in het Oost-Duitse milieu aan communistische beïnvloeding blootstaan, is voorshands niet gebleken.

Het bestuur van de EVC-1958 heeft meermalen getracht zich bij de Oostduitse autoriteiten op te werpen als beschermer van de belangen der Nederlandse werknemers en speciaal van de achtergebleven gezinnen. Er zijn echter geen aanwijzingen verkregen dat het bestuur van de FDGB (het communistische Oost-Duitse vakverbond) of de directie van de Warnowwerft de ongevraagde hulpvaardigheid der EVC-1958 heeft kunnen of willen gebruiken. De indruk bestaat

dat zijn contractuele verplichtingen geregeld is nagekomen en de betrokken werknemers niet te kort heeft gedaan.

Aan de bedrijvigheid van in de DDR zal overigens spoedig een einde komen. De directie van de scheepswerf heeft de relatie met hem niet bestendigd. De firma , constructiewerken te Ridderkerk, wordt genoemd als 's opvolger en als nieuwe contractant met de Warnowwerft.

Activiteit van Wereldvakverbond tegen Euromarkt

Een delegatie uit het "vakverbondscomité voor coördinatie en actie van de Euromarkt-landen" reisde op 9 juni naar Brussel en Luxemburg om aan de bevoegde instanties van de Gemeenschappelijke Markt en de Hoge Autoriteit van de Kolen en Staal Gemeenschap het standpunt van het WVV t.a.v. de Europese integratie uiteen te zetten. Een bestuurder van de EVC-1958 maakte van de delegatie deel uit.

Tot deze stap was besloten op de van 14 tot 16 april jl. in Rome gehouden bijeenkomst van genoemd vakbondscomité. Een afgevaardigde van de EVC-1958 woonde de zitting bij. De leiding berustte bij de voorzitter van het WVV, de Italiaan en de Fransen (bestuurder van de CGT) en (secretaris WVV). De bijeenkomst had tot taak uitvoering te geven aan de besluiten in Parijs genomen in de zitting van september 1958. (Deze werd indertijd zowel door vertegenwoordigers van de "oude" EVC als van de EVC-1958 bijgewoond. Vanwege de onderlinge animositeit werd toen echter geen der beide partijen bij de eigenlijke werkzaamheden ingeschakeld). Bedoelde besluiten hadden o.m. betrekking op een program van eisen, waarachter de arbeiders in de Euromarkt-landen zich gemeenschappelijk zouden kunnen stellen. Tevens werd overgegaan tot instelling van een werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van de CGT (Frankrijk), CGIL (Italië) en EVC-1958. Zij zal de invloed van de Euromarkt op het gebied van de landbouw bestuderen. Het is de bedoeling enige eisen te formuleren die bij de landarbeiders zullen aanslaan. Tevens zal een studie worden gewijd aan de verwachte verslechtering van de thans geldende sociale voorzieningen. Aan de bij het WVV aangesloten nationale vakcentrales zullen ook richtlijnen worden gegeven

over het leggen van contacten met andere vakorganisaties in de Euromarktlanden en eventueel met de arbeiders werkzaam in bedrijven van internationale monopolies.

In principe werd overeengekomen de volgende bijeenkomst van het vakbondscomité in september aanstaande te houden, bij voorkeur in de hoofdstad van België of Luxemburg.

Ten behoeve van de buitenlandse politiek der Sowjet-Unie heeft de communistische propaganda het steeds doen voorkomen alsof de Europese economische integratie een door de kapitalistische machthebbers georganiseerde aanslag op het bestaan en de sociale verworvenheden der arbeiders vormt. Het WVV en de daarbij aangesloten organisaties zijn bij dit politieke spel ingeschakeld onder het mom van "verdediging der arbeidersbelangen". In de zes Euromarktlanden hebben de bonafide vakverbonden daarentegen juist kort geleden een verklaring uitgegeven, waarin zij hun regeringen een onvoldoend enthousiasme voor de Gemeenschappelijke Markt verwijten. Volgens "De Vakbeweging" van 9 juni (kaderblad van het NVV), is de "moderne vakbeweging" in de zes Europese landen van mening "dat alleen de volledige integratie van de nationale economieën onder controle van een Europese autoriteit, een vooruitstrevende ontwikkeling in Europa mogelijk maakt".

Organisatie Wereldvakverbond

De twee enige zetels van vakverenigingsinternationales (VVI's) die niet achter het IJzeren Gordijn gevestigd zijn, worden per 1 januari 1960 naar Praag overgebracht, aldus een aankondiging in het meinummer van het WVV-maandblad "World Trade Union Movement". Het betreft de VVI Bouwvak- en Houtnijverheid te Helsinki en de VVI Land- en Bosbouw in Rome. De reden van deze overplaatsing is onbekend.

Begin juni werd in Praag nog een nieuwe VVI, voor personeel werkzaam in de handel, opgericht. De BHBV EVC/1958 (handel, bank- en verzekeringswezen) zond een afgevaardigde naar de oprichtingsbijeenkomst.

De Franse CGT congresseerde van 14 tot 19 juni te Ivry bij Parijs. De EVC-1958 vaardigde een tweemans-delegatie naar dit communistische vakbondscongres af. De "oude" EVC maakte gebruik van een uitnodiging, ontvangen op een moment, dat deze vakcentrale nog niet uit het WVV was getreden. Zij liet zich vertegenwoordigen door haar voorzitter en een tolk.

* * *

HOOFDSTUK III - OVERIGE GROEPERINGEN.

Sociaal Democratisch Centrum (SDC).

Bladen van uiteenlopende politieke richting hebben begin juni aandacht gewijd aan een verklaring van het partijbestuur van de PvdA met betrekking tot het optreden van het Sociaal Democratisch Centrum (SDC).

Deze groepering is hier meermalen ter sprake gekomen, uitsluitend in verband met de in het SDC ontplooidde activiteiten van een aantal leden van de Revolutionair Communistische Partij (RCP). Dit optreden sproot voort uit de "intrede-politiek" van bedoelde trotskistische groep. (Zie hiervoor MO. 1955: nrs. 3, 6, 7 en 12; 1956: nrs. 3 en 12; 1957: nrs. 3 en 12.)

Het optreden van het SDC doet schade aan de politieke positie van de PvdA en de grenzen van de in die partij geldende spelregels worden door het SDC overschreden, zo wordt in de bedoelde verklaring gezegd.

En voorts: dat het bestuur op grond van talrijke feiten tot de conclusie is gekomen dat het SDC functioneert als een groep, die zich ten doel stelt de politieke koers van de partij op essentiële punten te veranderen,

dat het SDC standpunten propageert, die ingaan tegen besluiten die de partij op haar congressen heeft genomen en dat het zulks doet als een permanente groep, die politieke meningsvorming bedrijft op de wijze van partij in de partij.

Tenslotte wordt aangekondigd dat aan het komende partijcongres "voorstellen terzake" zullen worden gedaan.

In de verklaring van het partijbestuur valt niets te lezen over trotskistische, dus communistische activiteiten in de PvdA.

De eerste reactie op een en ander uit SDC-kringen vormde een redactionele mededeling in het SDC-orgaan "Socialistisch Perspectief" van 15 juni jl. Deze was in gematigde termen gesteld en constateerde dat "de eerste officiële verklaring van het partijbestuur sinds het optreden van het rechtse Kabinet De Quay is gericht tegen..... een linkse groepering in de eigen partij".

De redactie zegt hierop vervolgens: "Het zal uiteraard de taak zijn van het hoofdbestuur van het SDC, dat op 18 juni zal sa-

menkomen, om daarop in te gaan. Wij willen, in afwachting daarvan, ermee volstaan op te merken dat het partijbestuur het nodig heeft geoordeeld zonder enig contact met het SDC of leden daarvan deze verklaring op te stellen en in het openbaar te brengen. Geen 'hoor en wederhoor' werd toegepast. Dat gebeurt op een ogenblik, waarop de PvdA in een geheel nieuwe periode van haar geschiedenis is geraakt: namelijk oppositiepartij is geworden. De nieuwe taak waarvoor de partij gesteld is vereist, naar onze mening, niet het nauwer inperken van bewegingsvrijheid van tendenties binnen de Partij maar veeleer het aangaan van een werkelijke dialoog in partijverband en dus het ruim stellen van de grenzen".

In het juli-nummer van "Socialistisch Perspectief" is de redactie uitvoeriger op deze kwestie ingegaan.

Zij komt o.m. op tegen de formulering "partij in de partij" en meent dat het juister zou zijn te spreken van "georganiseerde tendentie binnen de partij", aangezien het SDC wel degelijk vasthoudt aan het beginselprogramma van de PvdA, en hetgeen wordt nagestreefd dan ook slechts betreft een politieke koersverandering.

Uit hetzelfde nummer van het orgaan blijkt nog dat het hoofdbestuur van het SDC het partijbestuur van de PvdA om een bespreking heeft verzocht.

De dagbladders publiceerde de verklaring van het bestuur van de PvdA. In de gevallen dat daarop commentaar is geleverd, werd de houding van het partijbestuur begrijpelijk geacht. Daarbij werd erop gewezen dat het SDC-congres van 21 maart 1959 in Amsterdam een urgentieprogramma had goedgekeurd, waarin o.m. Nederland's uittreden uit de NAVO en een loonronde van tien procent werden geeist.

In het weekblad "Burgerrecht" (20 juni) wordt o.m. gezegd, dat de door het SDC gevolgde methodiek een duidelijk communistische signatuur draagt en dat het in een politieke partij in georganiseerd verband ageren tegen de leiding iets is, wat bepaaldelijk de communisten zo gaarne doen.

In de toekomst zullen de leden van het SDC waarschijnlijk of aansluiting zoeken bij de Pacifistisch Socialistische Partij (PSP) ofwel een eigen partij oprichten, aldus het verdere commentaar van dit weekblad.

Het CPN-dagblad "De Waarheid" ziet het optreden tegen het SDC als een aanval van de "uiterst rechtse elementen" in de PvdA-leiding

en als een uitvloeisel van een "maandenlange interne strijd tussen diegenen, die voor alles naar Romme's wens willen handelen en hen, die het schadelijk achten om de linkse machten nog verder van zich te vervreemden.

Het SDC had, volgens "De Waarheid", de aanval op zijn bestaan in sommige opzichten zelf vergemakkelijkt, onder meer door zich een secretaris te kiezen, ene Ferrares, die al jaren geleden als trotskist en scheurmaker door de arbeidersbeweging was "uitgespuuwd".

Daar staat echter weer tegenover, aldus de CPN-krant, dat het SDC zich vooral bij de laatste verkiezingen zeer verdienstelijk heeft gemaakt voor de PvdA daar met name alles werd gedaan om de PSP ervan te overtuigen dat haar plaats in de PvdA was.

* * *

HOOFDSTUK IV - VREEMDELINGEN

Chinezen in Nederland

Moeizaam verenigingsleven

Na 1945 heeft het Chinese verenigingsleven in ons land een kwijnend bestaan geleid. De Chinese gemeenschap onderging sinds de oorlog in omvang en structuur ingrijpende wijzigingen. Wat hier bleef voortbestaan waren de traditionele organisaties, die uitsluitend dienden tot het verlenen van onderlinge hulp en steun. Wel bestond op papier een overkoepelend orgaan, de "Hua-Chiao Lien-Ho-Hui". Het trad slechts incidenteel op, bij ceremoniele gelegenheden, min of meer op aandrang van officiële Chinese instanties.

De activiteit van de reeds vóór 1940 bestaande en destijds op de meer westers georiënteerde en meer ontwikkelde personen gerichte "Chung Hwa Hui" kwam in de jaren vijftig geheel tot stilstand. De uitgave van het verenigingsblad werd gestaakt. Interne meningsverschillen over een eventueel t.a.v. de Chinese Volksrepubliek te volgen gedragslijn lagen daaraan mede ten grondslag.

De communistisch-gerichte groep "Chung San Hui", met zetel in Amsterdam, ontbond zichzelf begin 1955. Deze groep had zich voornamelijk bewogen onder Chinezen afkomstig uit Indonesië. Daaruit rees de onopgeloste strijdvraag of men zich verder op die lieden moest oriënteren dan wel op de uit China afkomstigen.

Met de aankomst in Nederland van de Zaakgelastigde der Chinese Volksrepubliek, in november 1955, werden pogingen ingeluid om de impasse -in feite een volkomen stilstand- te doorbreken. De diplomatieke vertegenwoordiger van communistisch China wilde hier een hechte, alomvattende organisatie voor de "overzee-Chinezen" in Nederland oprichten. Om dit te bereiken werd getracht de "Hua-Chiao Lien-Ho-Hui" om te zetten in een nieuwe "Bond van overzee-Chinezen in Nederland", bekend onder de afkorting "Hua Lien Hui". De pogingen om deze nieuwe bond tot werkelijk leven te brengen hebben tot op heden weinig succes gehad. De invloed die de Chinese Vertegenwoordiging daartoe van meet af aan heeft aangewend, bleek juist de remmende factor te zijn. Men timmerde van de kant der communistische Vertegenwoordiging aan de weg met het verspreiden van oproepen tot een ruime kring van Chinezen.

Zo ging een circulaire dd. 1-3-'56 vergezeld van ontwerp-statuten, een aanmeldingskaart en een vragenlijst over persoonlijke gegevens naar de geadresseerden. Het ging min of meer in "volksrepublikeinse" stijl. Als doelstellingen werden in deze circulaire o.a. het bestrijden van het opiumschuiven en van het dobbelspel vermeld. De vragenlijsten wekten de indruk een middel te zijn tot verkapte registratie. Men verzocht de betrokkenen onder meer opgave te doen van familieleden in China. Het gevolg van deze aanpak was een minimaal aantal aanmeldingen voor lidmaatschap. (In de circulaire en de ontwerp-statuten werden de termen "leden van de bond", "onze landgenoten overzee" en "de massa der overzee-Chinezen" door elkaar gebruikt).

Terwijl men dus stuitte op een zeer algemene onwil om gewoon lid te worden, bleek er in kleinere kring -dit in tegenstelling met voorheen- wel bereidheid te zijn om een bestuursfunctie te aanvaarden. Kennelijk weet de vertegenwoordiger van het Nieuwe China andere personen tot activiteit aan te sporen, al ontwikkelt deze bedrijvigheid zich slechts in een beperkte kring.

Op 3 april 1956 gedateerd ging een tweede circulaire van de Vertegenwoordiging van communistisch China in den Haag uit. Opnieuw kwam daarin de voorgenomen strijd tegen het opiumschuiven en het dobbelspel ter sprake, maar tevens bevatte de circulaire een aansporing om geld over te maken naar het vaderland, de Chinese Volksrepubliek. Over de "Bond van overzee-Chinezen in Nederland" werd in dit tweede rondschrijven al niets meer gezegd. Het document vermocht weinig enthousiasme te wekken bij hen die het kregen toegezonden.

IJdel bleek de hoop om het Comité van Voorbereiding tot Viering van de Nationale Dag na 1 oktober 1956 te kunnen omzetten in een algemene bond. In januari 1957 werd nogmaals een poging ondernomen. Het resultaat was wederom: een bestuur maar geen leden. De Chinese Vertegenwoordiging gaf zich nog steeds niet gewonnen. Weliswaar had de algemene bond van Overzee-Chinezen in Nederland geen weerklank gevonden, maar de Vertegenwoordiging stelde reeds geruime tijd tevoren het alternatief om een van de bestaande regionale organisaties uit te bouwen tot een algemene vereniging.

Voor dit doel viel de keus op de a-politieke organisatie van Chinezen afkomstig uit het district Wenchow in de provincie Chekiang, die evenals soortgelijke groepen voornamelijk gericht is op onderlinge hulpverlening. Het betrof hier de "Ou-Hai T'ung-hsiang-hui", kortweg "ou-Hai", gevestigd in het pand Buitenkant 39 te Amsterdam. Deze vereniging vierde op 13 maart 1956 haar tienjarig bestaan, waarbij leden van China's diplomatieke vertegenwoordiging in ons land mede aanzaten aan het daarvoor aangerichte feestmaal.

Begin mei 1956 werd vanwege deze vereniging een circulaire verspreid, waarin werd gewag gemaakt van "de persoonlijke leiding van de Zaakgelastigde" bij het openstellen van het lidmaatschap ook voor Chinezen, die niet uit het district Wenchow stamden. Veel effect heeft ook dit initiatief niet gesorteerd. Nog heden telt "Ou-Hai" vrijwel uitsluitend Wenchow-Chinezen. Deze vereniging wordt nu en dan als propagandamedium door de Chinese Vertegenwoordiging ingeschakeld o.a. bij filmvoorstellingen en een enkele bijeenkomst.

Nog langs een andere weg hebben de communistische autoriteiten, die Volkschina in ons land representeren, getracht om een eenheidsorganisatie te formeren. Ditmaal was de viering van de "Nationale Dag" op 1 oktober een pijl op de boog. Ieder jaar worden voor deze herdenking comité's samengesteld, die de plechtigheid moeten voorbereiden. Van het eerste optreden af in 1956 is geprobeerd om van deze comité's kernen of organisatie-centra van een algemene bond te maken. In deze voorbereidingscomité's werden Chinezen uit verschillende groeperingen in Nederland tezamen gebracht, zodat men daardoor minder eenzijdige contacten hoopte te kunnen leggen. Ook hier was het resultaat negatief. Men zag weer het vanouds bekende beeld: de telkens zij het in verschillende -combinaties-wederkerende zelfde "ijveraars", met leden van de diplomatieke vertegenwoordiging als bijzitters.

De meest recente in de serie pogingen om een "algemene bond" op te richten werd begin mei 1959 ondernomen. Thans wordt daarbij de Kantonese groep in het centrum van de activiteit geplaatst.

Conclusie

Het lijkt nauwelijks voorbarig om hier te stellen, dat de herhaalde pogingen om collectieve organisaties te vormen schipbreuk hebben geleden en dat de Vertegenwoordiging te 's-Gravenhage met al haar bemoeienissen de onwil van de massa der hier gevestigde overzee-Chinezen veeleer heeft versterkt dan afgezwakt. Wel dient er een voorbehoud te worden gemaakt. De Zaakgelastigde en zijn medewerkers hebben voornamelijk gefaald waar zij zichzelf ten doel stelde een alomvattende organisatie tot stand te brengen. Onder de Nederlandse verhoudingen is dit kennelijk een onuitvoerbare opdracht. In vele milieu's van beperkte omvang kan de Vertegenwoordiging daarentegen desgewenst wel degelijk invloed uitoefenen. Zij kan veelal een beroep doen op de meeste vooraanstaande overzee-Chinezen, die hun lot niet onverbrekkelijk hebben verbonden aan de Kuomintang. Zij heeft via een kleine groep van toegewijde vertrouwde medewerkers toegang tot vele bronnen van informatie en kan langs die weg niet onaanzienlijke invloed uitoefenen.

Nederlands-Chinese Vriendschapsvereniging

De hiervoren vermelde situatie heeft uitsluitend betrekking op de in Nederland verblijf houdende Chinezen en hun eigen organisaties. Parallel aan de ontwikkeling van dit verenigingsleven is een organisatie voor het onderhouden van Nederlands-Chinese vriendschapsbetrekkingen gedacht.

Prof. evenals zijn medewerker dr. hebben zich bijzonder veel moeite getroost bij de pogingen om een zodanige vereniging op te richten, hetgeen tot dusverre zonder succes bleef. Om verschillende redenen ondervonden zij hierbij maar weinig steun van de Chinese Zaakgelastigde.

Van anti-communistische zijde is de tot stand koming van zulk een vriendschapsvereniging min of meer gedwarsboemd door de reeds voor de oorlog bestaande "Vereniging Nederland-China". In feite is deze uitsluitend op Nederlanders gericht. Men zou haar kunnen bestempelen als een soort "herenclub", gevormd door mensen die vroeger in de particuliere sector in China werkzaam zijn geweest. De Chinese communisten zien in hen de nazaten van "imperialisme en kolonialisme".

Een nationalistisch-Chinese organisatie als zodanig bestaat in ons land niet, wel een Kuomintang-groepering, die zich heeft gekristalliseerd rond _____, de eigenaar van het Chinese restaurant Chekiang in den Haag en diens echtgenote, een Nederlandse van geboorte. In dit milieu heerst veel onderling wantrouwen, niet op de laatste plaats t.a.v. beheer van financiën etc.

De in oktober 1955 opgerichte "Vereniging Nederland-Vrij China" is meer op de belangstelling van Nederlanders afgestemd. Zij stelt zich ten doel bij hen meer kennis van en begrip voor Formosa en het anti-communistische bewind van maarschalk Chang Kai-shek te kweken. De gevaren van het communisme in China worden in het verenigingsblaadje "Vrij China" mede besproken. De Nederlandse leden zijn voornamelijk lieden die vroeger in Indonesië nauwere persoonlijke banden met Chinese kringen hadden. Binnen deze vereniging fungeert ook het zogenaamde Chinese Comité, waarin de 's voornoemd de boventoon voeren.

* * *

V
o
l
g
n
o

Begin
in vo-
rige
maand

De onder de stakingsstreep vermelde getallen geven het aantal stakers aan. De boven de stakingsstreep vermelde getallen geven het aantal arbeiders aan dat in normale toestand werkzaam is.

. = staking met vooraf bepaalde tijdsduur (korter dan 24 uur)
- = staking met vooraf bepaalde tijdsduur (24 uur of langer)
= = staking met niet vooraf bepaalde tijdsduur.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30

1.

=====
12

2.

165
=
153
165
== beide dagen 1½ uur
153

3.

12

A G E N D A :
=====

<u>Datum:</u>	<u>Bijeenkomst:</u>	<u>Plaats:</u>	<u>Organisatie:</u>
* 4 en 5 juli '59	Europese Vredes- conferentie	Warschau	Comm.Vredes- organisaties
* 10,11 en 12 juli '59	Vrouwenconferentie	Italië	IDVF
26 juli/4 aug. '59	7e Wereldjeugdfestival	Wenen	WFDJ
* 1-7 augustus '59	5e Intern.Congr.van de Jap.Raad tegen A- en H- bommen	Hiroshima	Jap.Raad
10-18 augustus '59	Algemene Vergadering WFDJ	Praag	WFDJ
20-24 augustus '59	2e Intern.Beroepsconf. VVI-Overheid	Leipzig	WVV
30 augustus '59	Waarheidzomerfeest	Amsterdam	CPN
* augustus '59	Partijhistorici	Boekarest	
27 en 28 sept. '59	6e Algt. verg. Wereld Fed.v.Wetensch.Werkers	Warschau	WF ^{WW}
oktober '59	Raadsvergadering IDVF	Praag	IDVF
24-28 okt. '59	3e Intern.Beroepsconf. VVI-Bouwwak	Boedapest	WVV
* november '59	20e Zitting Executief Comité WVV	onbekend	WVV
eind 1959	Nationaal Festival voor vrede en vriendschap	Amsterdam	ANJV

* * *

* = nieuw c.q. aangevuld.

Stakingsoverzicht over juni 1959

<u>Bedrijf</u>	<u>Aanleiding</u>	<u>Inmenging Vakbonden</u>	<u>Resultaat</u>	V o l g n o
fa.P.P.de Leeuw en Zn te Bussum (werkobject te Schiedam)	loongeschil	OVB en EVC'58 bemoeiden zich ermee	Geen; 10 van de 12 stakers namen ont- slag	1.
NV Volker Bouwmaatschappij te Rotterdam	loongeschil	- - - - -	Geen	2.
NV Nedam v/h Boersma te Rotterdam	loongeschil	- - - - -	Geen	3.